Stichting
GRONINGEN-JABALYA

Port Betaald postnl

Nieuwsbrief 50
juni 2022

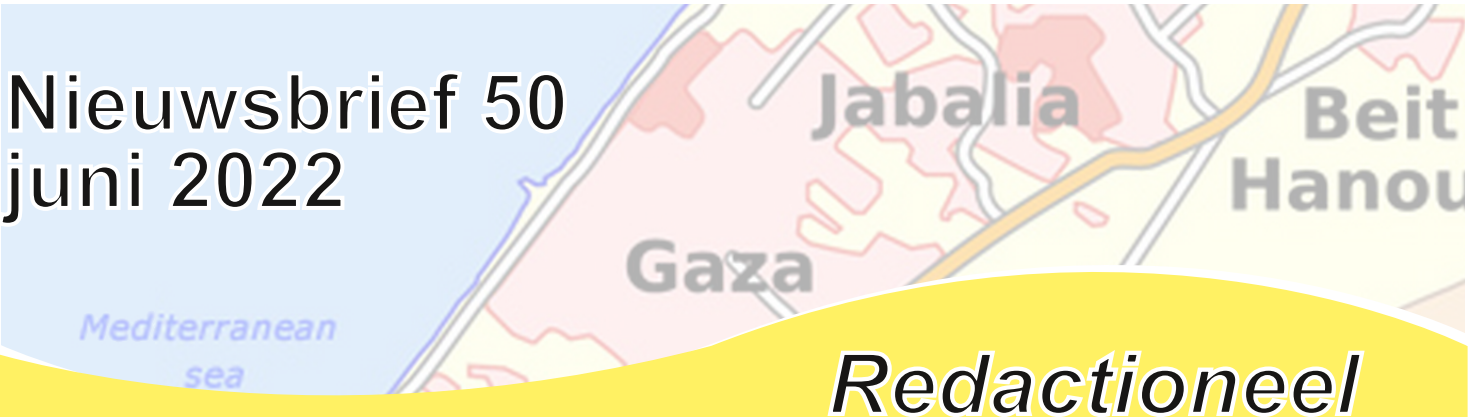

Redactioneel

Voor u ligt het vijftigste nummer van de nieuwsbrief die we sinds het begin van de stichting hebben uitgegeven. Aan de ene kant een willekeurig getal maar toch ook een aanleiding om even bij stil te staan. Om terug te kijken en een soort balans op te maken. Onze oud voorzitter Jan keulen doet dat in zijn column en voor deze keer openen we met zijn bijdrage. Verder een verslag van het bezoek van 2 vertegenwoordigers van de gemeente Jabalya aan Groningen in maart en een mede door ons georganiseerde bijeenkomst op 25 april onder de titel Palestine: challenges, opportunities, peace and hope met als gastspreekster de Palestijnse ambassadeur Sulaiman. Verder een bijdrage van onze vrienden van GCFMF uit Gaza over het VN project om de natuur van de wadi te herstellen en een bijdrage van Adinda over haar verblijf in Jordanie. Tot slot een oproep om deel te nemen aan het europees burgerinitiatief over een verbod op handel met illegale nederzettingen in bezette gebieden o.a de Westbank en West Sahara.

Een dun maar essentieel draadje van solidariteit

Dit is alweer de vijftigste aflevering van onze Jabalya Nieuwsbrief. Er zijn van die mijlpalen waarvan je niet weet wat je er mee moet. Echte vreugde voel ik eerlijk gezegd niet. Wel verdriet, omdat de geschiedenis van Gaza er een is van geweld, onderdrukking en onrecht. We moeten dat verhaal -en welke impact dat heeft op de jongeren in Gaza- blijven vertellen. Maar het is niet altijd gemakkelijk weer een hoofdstuk toe te voegen aan een op het oog never ending story, waarbij een goede afloop niet in zicht komt.

Toch ben ik eigenlijk wel trots. Niet alleen op die vijftig Nieuwsbrieven maar ook op de andere activiteiten van Groningen-Jabalya. Jaar in jaar uit zijn we aandacht blijven besteden aan onze vrienden in Jabalya. De bevolking in Gaza bestaat voor een groot gedeelte uit nakomelingen van vluchtelingen die hun geboorteland Palestina in 1948 moesten verlaten. De dorpen en steden waar ze vandaan kwamen bestaan niet meer of zijn inmiddels onherkenbaar veranderd. De stichting van de staat Israël ging met veel geweld gepaard: geweld dat voor de inwoners van Gaza nooit is opgehouden.

In onze vijftig Nieuwsbrieven en bij onze andere activiteiten zijn wij er altijd aan blijven herinneren dat het verhaal van Gaza eigenlijk het verhaal van de Palestijnse vluchtelingen is. De Gazanen organiseerden in 2018-'19 de 'Grote Mars van de Terugkeer' om de wereld eraan te herinneren dat het probleem van de Palestijnse vluchtelingen sinds 1948 onopgelost blijft. Het 'recht op terugkeer' is niet alleen verankerd in het internationaal recht maar, in het geval van de Palestijnse vluchtelingen, ook nog eens bekrachtigd door VN-resolutie 194.

Vervolg op pg. 2

Vervolg van pg. 1

Tienduizenden Palestijnen trokken naar het grenshek met Israël om te demonstreren voor het recht op terugkeer en opheffing van de blokkade van Gaza, die sinds 2006 van kracht is. De overgrote meerderheid demonstreerde vreedzaam hoewel er ook enkele tientallen jongeren waren die met stenen of Molotovcocktails gooiden. De jongeren zien de Israëlische militairen niet alleen als bezetters van hun land maar ook als gevangenisbewakers. Het van de buitenwereld afgesloten Gaza is immers één grote open lucht gevangenis.

De zwaarbewapende Israëlische soldaten liepen nauwelijks fysiek gevaar door de massa van vreedzame demonstranten of de rellende jongeren. Maar het antwoord was excessief gewelddadig. Er werd gericht geschoten en er vielen, volgens VN-statistieken, 214 doden waarvan 46 kinderen. Meer dan 36.100 mensen raakten gewond, waarvan 8.800 kinderen. Bij meer dan 150 demonstranten, die getroffen werden door Israëlische kogels moest een been worden geamputeerd.

De reactie van Israël op de demonstraties was niet zomaar over de top. Alles wat met het vluchtelingenvraagstuk te maken heeft ligt super gevoelig in Israël. Ook toen Israëli's en Palestijnen nog rechtstreeks praatten (wat ze sinds 2014 niet meer doen) was de terugkeer van de Palestijnse vluchtelingen nauwelijks of niet bespreekbaar.

Erkenning van het vluchtelingenprobleem raakt de kern van het Israëlisch-Palestijns conflict. In 1992 verzuchtte de vroegere premier Yitzhak Rabin dat hij graag op een ochtend wakker zou willen worden en ontdekken dat Gaza verzwolgen was door de zee. Veel Israëli's worden niet graag herinnerd aan de ellendige situatie in Gaza, dat eigenlijk, als het eropaan komt, één groot vluchtelingenkamp is. Maar bij elke oorlog waarbij Israël probeert Hamas uit te schakelen, en we hebben er sinds 2008 vier gehad, komt Gaza terug op de voorpagina's.

Groningen heeft een informele maar unieke band met Jabalya in het noorden van Gaza. Het gaat vooral om menselijke kontakten, om mee leven met een bevolking in een uiterst moeilijke situatie en om de mensen hier te informeren over de penibele situatie en het onrecht daar. Als we een beetje kunnen helpen, doen we het. Bijvoorbeeld via de Palestinian Medical Relief Society (PMRS) maar er zijn ook een aantal andere projecten. Voor de details lees deze Nieuwsbrief of bekijk de website (https://www.groningen-jabalya.com/).
Waarom we al deze jaren solidair zijn gebleven met Jabalya en de Groningers zijn blijven informeren en soms ook mobiliseren? 'Hebben jullie niets beters te doen?', wordt ons soms gevraagd? Nee, eigenlijk niet.

We geloven in de kracht van contacten tussen mensen, zelfs al wonen ze duizenden kilometers uit elkaar. De veerkracht van veel mensen in Gaza inspireert ons.

Neem het verhaal van Zainab al Qolaq, een jonge vrouw die onlangs in het nieuws kwam doordat haar kunst internationaal de aandacht trok. Haar schilderijen werden ten toon gesteld in het kantoor van Euro-Med Human Rights Monitor in Gaza.

Zainab verloor 22 van haar familieleden toen Israël in mei 2021 een bombardement uitvoerde op Wehde Straat in het centrum van Gaza Stad. Onder hen waren haar moeder, haar enige zus en twee broers. Zelf lag ze uren onder het puin totdat ze uitgegraven werd door reddingswerkers.

Op sommige van haar schilderijen zijn alleen de kleren van dode familieleden te zien, niet hun lichamen. Het zijn indringende beelden van dood en oorlog, maar voor Zainab was het nodig dit werk te maken om met haar verlies en verdriet te leren leven en haar trauma's te verwerken.

Als je naar Zainabs beelden kijkt, als je de verhalen hoort van de mensen in Jabalya en elders in Gaza, is het onmogelijk om niets te doen, om je schouders op te halen.

Vandaar dat we doorgaan met Groningen-Jabalya: een dun maar essentieel draadje van solidariteit.

Jan Keulen.
journalist en oud voorzitter van de stichting

Plan voor ecologisch herstel van Wadi Gaza

Wie op de kaart van Gaza kijkt, ziet ongeveer in het midden van de strook een blauwe lijn. Dit is Wadi Gaza, de grootste vallei in de noordelijke Palestijnse Negev. In de afgelopen jaren is Wadi Gaza gebruikt als stortplaats voor afval en rioolwater dat er ongezuiverd in werd gepompt. De wadi lijdt daardoor onder ernstige vervuiling, hoewel hij in 2000 door de Palestijnse Autoriteit voor Milieukwaliteit werd uitgeroepen tot natuurreservaat, en in 1970 werd het opgenomen op de eerste lijst van van Werelderfgoed locaties van de UNESCO vanwege de levendige biologische omgeving.

Wadi Gaza strekt zich uit vanuit het hart van de Negev-woestijn in het zuiden van Israël – ongeveer 80 km ten zuiden van Hebron op de Westelijke Jordaanoever – tot aan de Middellandse zee, waarin hij uitmondt vlakbij de stad Al-Zahra, ten zuiden van Gaza-stad en heeft een oppervlakte van 3.500 vierkante kilometer.

Herstel van Wadi Gaza

Omdat het natuurreservaat belangrijk is door zijn diversiteit aan dieren en planten – onder andere als foerageerplaats voor veel trekvogels uit het noorden op weg naar Afrika - wil het Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties de vallei de komende tien jaar ontwikkelen tot een natuurreservaat.

Mevrouw Yvonne Healy, de speciale vertegenwoordiger van de directeur-generaal van het ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties (UNDP), legt uit dat er gedurende het afgelopen jaar een alomvattend masterontwikkelingsplan voor Wadi Gaza is opgesteld. Dit plan omvat het schoonmaken, herstellen en beschermen van het dal. Het plan behandelt ook manieren om de vervuiling als gevolg van afvalwaterlozingen en het storten van vast afval te beheersen en te verminderen. Er een operationeel en institutioneel beheersplan opgesteld voor Wadi Gaza als natuurreservaat. Er zijn wettelijke en institutionele kaders voorgesteld om het gebied en de gewenste voorzieningen te beschermen, te exploiteren en te onderhouden.
Ook komen er nieuwe wegen en bruggen langs het westelijke en oostelijke deel van de vallei. Healy geeft aan dat de projectuitvoeringsperiode in overeenstemming is met het ontwikkelingsplan en het investeringsplan. Het gaat om een langetermijnplan van tien jaar met een alomvattende visie voor de bescherming en ontwikkeling van de regio.

Financiering van het Wadi Gaza-project

Om de ambitieuze en alomvattende visie te realiseren en de gewenste doelen te bereiken, heeft het programma ongeveer 66 miljoen dollar nodig. Eén van de eerste donorlanden van het project tot nu toe is Noorwegen. Dit land draagt bij aan de ontwikkeling van toekomstplannen voor de vallei en de nodige visualisaties. Ook helpt het bij het implementeren van een campagne om het bewustzijn te vergroten van het belang van het behoud van de vitale rol van de vallei en zijn ecologische diversiteit. De algemeen vertegenwoordiger van het ontwikkelingsprogramma vertelt: "Tijdens de eerste fase van de uitvoering van het project, dat al is gestart, zal worden gewerkt aan het zuiveren van de vallei van vast afval. Dit zal worden gedaan met de steun van de Belgische regering voor een bedrag van 1,3 miljoen dollar." En ze voegt eraan toe: "We proberen in het Ontwikkelingsprogramma donorlanden te mobiliseren en aan te spreken om aanvullende financiering voor het project te krijgen om het te starten."

Er worden nu hoeveelheden regenwater vastgehouden door de centrale waterzuiveringsinstallatie in East Al-Bureij. Daar wordt nu 60.000 kubieke meter water gezuiverd en

Vervolg op pg. 4

Vervolg van pg. 3

het schone water wordt de vallei in gepompt. Dat zal een belangrijke bijdrage leveren aan het herstel van het Wadi Gaza-reservaat en de geleidelijke terugkeer van de biodiversiteit.

Afvalwater en rioolwater afkomstig van vluchtelingenkampen en buurten vlakbij de vallei worden sinds kort omgeleid naar een centrale afvalwaterzuiveringsinstallatie, die werd gebouwd aan de grens met de Israëlische kant, ten oosten van het vluchtelingenkamp Al-Bureij in de centrale Gazastrook.

Ingenieur Maher Shaqfeh van de Autoriteit voor Kustgemeenten: "De installatie begon in maart 2021 te werken in een experimentele fase. Het is inderdaad gelukt, en we zijn begonnen met de inname van rioolwater uit Gaza en de centrale gebieden, niet minder dan 60.000 kubieke meter per dag."

Gezondheid beschermen en levensonderhoud bevorderen

De algemeen vertegenwoordiger van het ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties verklaart dat het project – naast het herstellen van de natuurlijke hulpbronnen, door Wadi Gaza te herstellen en op te waarderen tot een erkend natuurreservaat met wetlands aan de kust – ook zal bijdragen aan de bescherming van de gezondheid in de Gazastrook. Inwoners van steden en dorpen grenzend aan de vallei kunnen hun levensonderhoud verbeteren door de ontwikkeling van recreatieve, landbouw- en watervoorzieningen. Verschillende programma's zullen nieuwe werkgelegenheid creëren.

Bewustmakingscampagne

Het afgelopen jaar heeft het Ontwikkelingsprogramma van de UNDP een bewustmakings- en promotie-campagne gevoerd om het belang van Wadi Gaza onder de aandacht te brengen. Hierin deden de lokale gemeenschap, omliggende gemeenten, de media en influencers op sociale media mee. Inwoners van de Gazastrook werden bewust gemaakt van het belang van het reservaat.

Wadi Gaza is een van de grootste wetlands aan de kust van de Palestijnse Gebieden en eén van de belangrijkste in het oostelijke Middellandse Zeegebied. De vallei heeft een levendige en diverse biologische omgeving. Het Wadi Gaza-natuurreservaat is het biotoop van niet minder dan 154 soorten gewervelde landdieren, met name vogels. Er komen ook zeventig plantensoorten voor. De wadi dient als een stopplaats voor veel trekvogels en heeft het potentieel om een recreatiegebied te worden dat mensen uit verschillende regio's aantrekt.

In de afgelopen jaren hebben de afname van zoetwaterstromen in de vallei, de ontwikkeling van stadsuitbreiding, milieuvervuiling, uitgebreid gebruik van herbiciden en pesticiden en menselijke verstoring deze kwetsbare omgeving verlamd en ingrijpend veranderd.

De vertegenwoordiger van het ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties, mevrouw Healy, benadrukt dat door het project de oorspronkelijke en historische waarden van de vallei zullen worden hersteld, het milieu zal worden behouden en dat alle vormen van vervuiling zullen worden beëindigd. De biologische diversiteit in de vallei zal terugkeren, en het kan als een natuurreservaat dienen voor zeldzame dieren, vogels, en inheemse planten.

Hanin Othman.
Vertaling: Marco in 't Veldt.

Terugblik op bijeenkomst over Palestina op 25 april

"There can be no peace without justice," zei H.E. Rawan Sulaiman, het hoofd van de Palestijnse Missie in Nederland, meermaals op 25 april in het Forum. Samen met studentenverenigingen SIB en Siduri en de gemeente Groningen organiseerde Groningen-Jabalya een bijeenkomst rond het thema Palestina: uitdagingen, kansen, vrede en hoop.

Een grote en diverse groep van zowel studenten als Stadjers was op komen dagen om te luisteren naar verschillende sprekers. De avond werd geopend door de gemeente en Jan Keulen, die de discussies leidde en sprekers aan het publiek voorstelde.

Groningen-Jabalya gaf een toelichting over de banden tussen de twee gemeentes en hoe er door de jaren heen samen is gewerkt aan een betere toekomst voor jongeren in Gaza.

Hierop volgde een toespraak van H.E. Sulaiman, die inging op de recente ontwikkelingen en haar hoop op gerechtigheid en vrede voor de Palestijnse bevolking. Hierbij sprak ze niet alleen over het nieuws, maar ook over haar persoonlijke leven en haar wensen voor haar kinderen, gehuld in een traditioneel geborduurde jurk.

Erik Ader, voormalig ambassadeur, vertelde over zijn bijzondere familiegeschiedenis, verder beschreven in zijn boek Oorlogen en oceanen. Net als zijn vader zet hij zich in voor een bevolkingsgroep die onrecht wordt aangedaan.

Er kwamen verschillende vragen vanuit het publiek, voor Erik Ader, maar ook vooral voor Rawan Sulaiman. Vragen gingen onder andere verder in op de ervaringen van Erik Ader en zijn familie, de eenzijdigheid van de berichtgeving over Palestina in Westerse media en de visie van H.E. Sulaiman op de twee-statenoplossing. Het publiek was het zeker niet overal mee eens en sommige vragen waren behoorlijk kritisch. Er ontstond daardoor niet alleen een levendige discussie tussen de toehoorders en de sprekers, maar ook in het publiek onderling.

Na het officiële eind van de avond bleven er dan ook veel bezoekers hangen om het onderwerp nog verder na te bespreken en misschien zelfs tot nieuwe inzichten te komen.

Adinda Wisse.

De gastsprekers en organisatoren met derde van links mevrouw Sulaiman en uiterst rechts Erik Ader.

Bezoek delegatie Gemeente Jabalya aan Groningen

Van 23 tot 25 maart bezocht een delegatie van de Gemeente Jabalya Groningen. De delegatie bestond uit Sadi Dabboor (gemeentesecretaris) en Rasem Masood (loco-burgemeester). Oorspronkelijk was de bedoeling dat ook burgemeester Mazen Al-Najjar mee zou komen, maar de Egyptische autoriteiten verleenden hem geen doorgang. In 2013 was er voor het laatst bezoek geweest van een vertegenwoordiger van de Gemeente Jabalya.

De aanleiding van het bezoek is dat ruim een jaar geleden in Jabalya een nieuwe burgemeester en een nieuw gemeentebestuur waren gekozen. De kiesgerechtigden waren algemeen van mening dat de jeugd nu de kans moest krijgen, zodat er een jong team als gemeentebestuur geïnstalleerd werd. Met frisse moed gingen zij aan de slag (“We can”). Hun prioriteiten: afvalverwerking, waterwinning uit zeewater, riolering, educatie voor vrouwen en kinderen.

Zaken die ook aangepakt worden: het door Groningen gefinancierde gebouw van het jeugdcentrum komt weer onder de gemeente, die er opnieuw een cultureel centrum van wil maken. Het gebouw wordt gerenoveerd inclusief een theater en bibliotheek. Ook is een project gestart om de kust aantrekkelijker te maken voor de bewoners. Verder wil men de internationale banden, zoals met Groningen, weer aanhalen

Tijdens hun bezoek werden gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van diverse politieke partijen: GroenLinks, PvdA, D66, SP en Bij1. Daarbij werden van Groningse kant o.a. vragen gesteld over de gezondheidssituatie in Jabalya i.v.m. COVID-19 en het lopende theaterproject tussen de Noordelijke theatergezelschappen en jeugdtheatergezelschap TDP (Theatre Day Productions) in Gaza. Ook werd gesproken over andere mogelijke vormen van samenwerking.

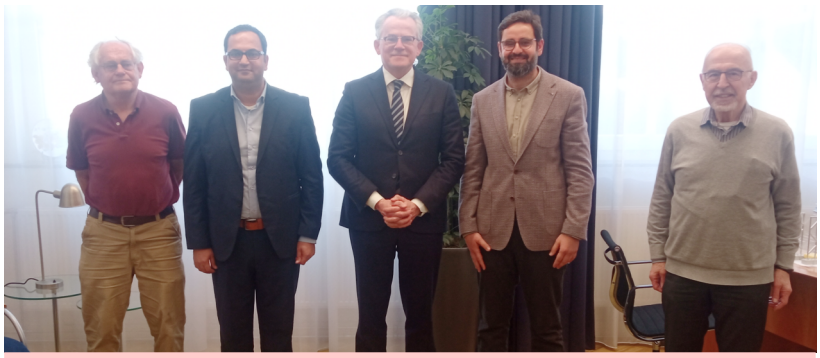

v.l.n.r. voorzitter Bert Giskes, Sadi Dabboor, burgemeester Schuiling, Razem Masood, bestuurslid Muhsin Harakeh

Links gemeente secretaris Sadi Babboor en rechts raadslid Rasem Masood. In het midden tolk Kawther Al Abaz

Corona bleek overigens behoorlijk onder controle te zijn, waarbij wel aangemerkt moet worden dat de bevolking van Jabalya gemiddeld erg jong is. Er was ook een vraag over welke internationale contacten Jabalya verder heeft. Dat bleek met gemeenten in Turkije, Tunesië, Marokko, en Frankrijk.

De gasten zijn ook ontvangen door burgemeester Koen Schuiling, waarbij zij het nieuwe beleid van het nieuwe gemeentebestuur toelichtten (zie hierboven). Zij hoopten op samenwerking met de gemeente Groningen bijvoorbeeld bij de renovatie van het “Groningse” cultureel centrum.

Burgemeester Schuiling ontving de delegatie gastvrij en gaf aan dat de gemeente welwillend stond tegenover vernieuwing van de contacten met Jabalya. Hij vroeg de delegatie met concrete, behapbare plannen te komen en daarbij ook te denken aan technische ondersteuning zoals uitwisseling van deskundigen. Op basis daarvan zou gekeken worden wat Groningen eventueel zou kunnen doen.

De delegatie had verder een tweetal werkbezoeken op het programma. Donderdag bezochten zij Afvalverwerking Stainkoel’n. Dit bedrijf heeft een verzorgingsgebied dat ongeveer even groot is als dat van de gemeente Jabalya (250.000 bewoners). In principe is men

bereid om vragen vanuit Jabalya te beantwoorden. Vrijdag werd een bezoek gebracht aan Noorderzijlvest waar vooral over de waterzuivering veel ervaringen werden uitgewisseld. Rasem Masood bleek in jabalya als ingenieur werkzaam bij de verwerking van afvalwater.
Tenslotte werd nog een informatiebijenkomst voor de achterban van de Stichting Groningen-Jabalya en andere belangstellenden verzorgd. Na afloop daarvan vertrok de delegatie dezelfde avond nog naar Rotterdam, voor een week-end programma met “Rotterdam voor Gaza”.

Bert Giskes.

Eén miljoen handtekeningen in de EU binnen een jaar

Met een Europees Burgerinitiatief dringt een coalitie van 150 organisaties aan op een Europees verbod op handel met illegale nederzettingen in bezette gebieden, waar ook ter wereld, nu en in de toekomst. Om het initiatief te doen slagen is uw steun nodig. Teken de petitie!

Onder het oprichtingsverdrag van het Internationaal Strafhof (Statuut van Rome) geldt de bouw van zogenoemde ‘nederzettingen’ door een bezettende mogendheid als een oorlogsmisdaad. De Europese Unie (EU) beschouwt dergelijke nederzettingen in bezette gebieden als illegaal en een obstakel voor internationale vrede en stabiliteit. Niettemin staan de EU en haar 27 lidstaten, waaronder Nederland, handel met nederzettingen toe. Daarmee negeren zij hun verplichting onder internationaal recht om schendingen van dat recht – zoals de stichting van nederzettingen –niet te erkennen en niet te steunen. Door de handel met nederzettingen toe te staan dragen de EU en de lidstaten juist bij aan hun levensvatbaarheid en erkennen zij feitelijk hun (illegale) bestaan.

Met een Europees Burgerinitiatief (EBI) streeft een coalitie van 150 organisaties, verenigd in de coalitie ‘Stop Trade with Settlements’ (Stop Handel met Nederzettingen), naar een Europees verbod op handel met alle illegale nederzettingen in bezette gebieden, nu en in de toekomst. Naast vooraanstaande internationale organisaties als Human Rights Watch, Avaaz en de International Federation for Human Rights maken de Nederlandse organisaties Humanitas en The Rights Forum deel van uit de coalitie.

Een EBI is een officieel democratisch instrument van de Europese Unie, waarmee EU-burgers invloed kunnen uitoefenen op het beleid. Met dit EBI vragen wij de Europese Commissie een wetsvoorstel op te stellen waarmee voorgoed een eind wordt gemaakt aan de illegale handel. Slagen wij erin in een jaar tijd – dat wil zeggen vóór 20 februari 2023 – ten minste een miljoen EU-burgers achter ons initiatief te krijgen, dan is de Commissie wettelijk verplicht daarop in te gaan. Overigens kan zij ook besluiten om het naast zich neer te leggen maar dat moet wel gemotiveerd worden.

Scan de qr code om uw handtekening te zetten

Een miljoen handtekeningen in alle lidstaten van de EU klinkt als een forse barrière, maar met inzet van alle krachten die streven naar een rechtvaardiger wereld slechten we die. Voor nederland betekent het dat we een aantal van 20.000 handtekeningen moeten aanleveren dus dat is haalbaar.

Laat uw stem tellen en teken!

Ervaringen uit Jordanië: het verre buurland van Palestina

We staan aan de oever van de Jordaan, waar aan beide zijden van het beekje (en dus ook de grens) pelgrims het water in waden. Het lijkt hen niet veel uit te maken of ze zich onderdompelen aan de kant met de Jordaanse of de Israëlische vlag; het gaat erom dat Jezus in dit water gedoopt is.

“Als ik zou proberen naar de overkant te zwemmen, zouden ze me meteen neerschieten,” zegt eén van mijn Arabische vrienden, twee van de vier enige ‘locals’ hier. We staan naast nummer drie, een uitdrukkingsloze Jordaanse militair. Ik zeg dat ik geen Israëlische soldaat zie. “Er is wel een sluipschutter, maar die kun je niet zien.” Hij houdt het water in de gaten met de camera’s. Mijn vrienden zullen nooit dichter bij het land van hun grootouders komen dan dit: zo’n vier stappen en twee zwemslagen verwijderd van Palestina. De vluchtelingen uit 1948 en hun nazaten mogen namelijk noch Israël noch de Westelijke Jordaanoever betreden.

We staren naar het water. Ik voel me op dat moment meer verbonden met hen en hun boosheid dan met de begeisterde pelgrims. Oorlog en geweld leiden hier nogal af van een figuur die zich 2.000 jaar geleden inzette voor verdraagzaamheid en vrede.

In Jordanië is de Palestijnse kwestie nooit ver weg. Tijdens mijn halfjaar in Amman leerde ik “op straat” minstens zoveel over Palestijnen in het land als door mijn stage, waarvoor ik naar het land kwam. Niet verassend, want meer dan de helft van de Jordaanse bevolking heeft Palestijnse roots en in de hoofdstad Amman is dat percentage nog hoger. Op kantoor werkte ik voor Palestijnse vluchtelingen, maar na kantoortijd waren ze ook de vrienden waarmee ik at, kletste en mijn hart verloor aan het land en de hoofdstad.

Jordanië is een stabiel Midden-Oosters land en in tegenstelling tot Libanon hebben de meeste Palestijnse vluchtelingen hier Jordaans burgerschap gekregen. Dat betekent echter niet dat ze volledig geassimileerd zijn. Van bejaarde taxichauffeurs tot studenten tot software engineers, als je veel “Jordaniërs” vraagt waar ze vandaan komen, noemen ze niet Amman of een andere Jordaanse stad, maar Bethlehem, Jeruzalem, Haifa of een lang vergeten naam van een verwoest dorp. Als een toch wat gepriviligeerde westerling moest ik hierdoor bepaalde dingen snel leren. Zo zaten we, omringd door falafel, yoghurt, hummus en foel, te praten en zei een meisje dat haar familie uit Bethlehem kwam. Ik was meteen enthousiast, want daar was ik wel eens geweest. “Oh, dat is een erg mooi plaatsje!” Waar Europeanen door zouden vragen over wat ik van hun geboorteplaats vond, keek ze me ietwat somber aan. “Als jij het zegt.” Zij kon de grens niet over en was dus nog nooit in de stad van haar oma en opa geweest. Sindsdien zeg ik niet snel meer dat ik in Palestina ben geweest, tenzij het onontkomelijk is.

Veel jongeren in Amman koesteren de wens naar Europa of de VS te verhuizen. Jordanië is misschien vredig, maar er is veel jeugdwerkeloosheid, waar vooral twintigers uit arme families hard door getroffen worden. Dit geldt niet voor alle Palestijnen

die ik ontmoet heb, die kwamen ook uit rijkere lagen van de bevolking. Ik heb in een prachtige eetkamer gezeten met een gigantische foto van de Rotskoepel achter me. Andere vluchtelingen wonen al generaties lang in kampen, waar weinig kansen zijn.

Mijn stage op de onderwijsafdeling van een organisatie die zich inzet voor Palestijnse vluchtelingen, waar men lange dagen maakt om vooral armere kinderen goed onderwijs te bieden, herinnerde me eraan dat ik vooral mensen uit de midden-klasse en hoger ontmoette, die goed Engels spreken. Jongens uit arme wijken vinden het niet de moeite school af te maken, omdat er toch geen fatsoenlijk werk te vinden is. Dan liever nu al beginnen het gezin te onderhouden in de informele sector.

Palestijnen die in 1967 naar Jordanië vluchtten hebben bovenop economische zorgen nog een veel hardnekkiger probleem. Zij zijn namelijk niet omgedoopt tot Jordaniërs en hebben hierdoor helemaal geen officiële nationaliteit; ze zijn staatloos. Aan de andere kant zijn er ook Palestijnen die zowel een Jordaans paspoort hebben als de West Bank kunnen bezoeken. Dit is het geval voor een vriend van mij, wiens familie in 1982 naar Amman verhuisde. Alles bij elkaar is de Palestijnse gemeenschap in Jordanië een mix van allerlei standen en statussen, van staatloze kampbewoners tot succesvolle zakenlieden, sociaalwerkers en soldaten. Ook in gesprekken over politiek zijn er zoveel meningen als Jordaniërs - want zelfs de kleinkinderen van bedoeïnen (de oorspronkelijke nomadische bevolking van Transjordanië) hebben een sterke mening over de bezetting en de weg naar vrede en gerechtigheid.

Dat veel mensen de droom hebben naar het westen te verhuizen, betekent zeker niet dat het recht op terugkeer irrelevant is geworden. Als ik mijn vrienden op weg naar de Jordaan vraag of ze naar een volwaardige Palestijnse staat zouden verhuizen, zeggen ze hevig ja. En dat er veel frustratie en ontbering is, betekent niet dat Amman een stad is vol hopeloze, teneergeslagen mensen. Zo is men bijzonder trots op Palestijns eten - knafeh uit Nablus is het beste en alleen diegenen met familie uit Jaffa begrijpen me als ik zeg dat mijn favoriete gerecht rummaniyeh is - en stellen mijn collega's voor om eens per jaar in klederdracht naar het werk te gaan.

Stuk voor stuk doen mijn leeftijdsgenoten er alles aan om een betere toekomst op te bouwen. Zo feliciteer ik mijn vriendin en collega met een nieuwe (beter betaalde) baan en kan een vriend die opgroeide in een kamp het zich veroorloven ons kikkerlandje deze zomer te bezoeken. Ook de bezetting zal op een dag eindigen, dat houden velen stellig vol. Ten slotte kan ik niet genoeg beamen hoe prachtig dit land is en hoeveel geweldige mensen er wonen. Het is ofwel logisch, ofwel ironisch dat een land vol kinderen van nomaden en ontheemden me in een mum van tijd een heel sterk thuisgevoel hebben weten te geven. Niet door lekker eten of uitzicht op glooiende heuvels, maar dankzij hun oprechtheid, openheid en warmte.

Adinda Wisse.

Arbeiders uit Gaza hebben geen rechten in Israël

Muhammad Abdel wahab kreeg een ongeluk tijdens het werken op een bouwplaats in Israël. Zijn verwonding was ernstig – een bloeding door een wond aan het hoofd – en hij ging naar een kliniek. De kliniek adviseerde hem naar het ziekenhuis te gaan, maar Abdel wahab gaf er de voorkeur aan te wachten en terug te keren naar Gaza voor behandeling. Aangezien hij geen ziektekostenverzekering had, zou de behandeling in Israël te duur zijn geweest. Ondanks de ernst van Abdel wahabs verwonding, bood zijn werkgever geen financiële compensatie of medische behandeling aan.

Abdelwahab, 39 jaar, is vader van vier kinderen en woont in het vluchtelingenkamp Jabalya in de noordelijke Gazastrook. Hij was al drie jaar werkloos toen hij in december 2021 in de bouwsector in Israël begon te werken. Zijn ongeval vond plaats in februari van dit jaar. Hoewel hij van beroep smid is, vond Abdelwahab het niet erg om op welk gebied dan ook in Israël te werken, niet alleen omdat die banen relatief goed betaalden, maar ook omdat de Israëlische blokkade – opgelegd in 2007 – de werkgelegenheid in de Gazastrook ernstig heeft verminderd.

Abdelwahab kon een vergunning krijgen om in Israël te werken, maar hij werd niet officieel als 'arbeider' aangemerkt. In plaats daarvan ontving hij een vergunning voor "financiële behoeften", die de werknemer de toegang ontzegt tot voordelen zoals werknemerscompensatie, ziektekostenverzekering en andere arbeidsrechten die aan werknemers in Israël wel worden verleend. "Ik wacht om te herstellen van mijn blessure om weer aan het werk te gaan", zegt hij. "Hoe langer ik thuis blijf, hoe erger het voor mij wordt. Ik heb kinderen, drie van hen zijn scholieren en ik heb grote uitgaven."

Hoewel Abdelwahab zaken als ziektekosten- en levensverzekeringen belangrijk vindt, zegt hij dat de omstandigheden in Gaza zo nijpend zijn dat elke baan, zelfs één zonder dergelijke rechten, "als een droom" is. De toekomst van zijn kinderen is in gevaar wanneer Abdelwahab en zijn collega's geen werk hebben.

Werknemers zonder verzekering

Israël heeft onlangs nog eens 8.000 extra vergunningen verleend aan Palestijnse arbeiders uit de Gazastrook om in Israël te werken als onderdeel van een overeenkomst met Hamas, die door Egyptische bemiddeling tot stand kwam. Maar vanwege de aard van deze vergunningen hebben deze arbeiders geen recht op sociale uitkeringen en worden ze anders behandeld en vaak minder betaald dan Palestijnse arbeiders van de bezette Westelijke Jordaanoever. Arbeiders van de Westelijke Jordaanoever hebben wel vaste vergunningen.

Fahmi Amin, die in een Israëlische fabriek in de buurt van Gaza werkt, zegt dat het verkrijgen van dergelijke vergunningen een Palestijn in Gaza tot $ 1.000 aan registratierechten kan kosten die betaald moeten worden aan het ministerie van Financiën in Gaza, een enorm bedrag voor werklozen. Amin wijst erop dat Palestijnse arbeiders in Israël, vanwege hun gebrek aan rechten, vrezen dat humanitaire hulp van de Palestijnse Autoriteit kan worden stopgezet en dat er op elk moment een conflict tussen Israël en Gaza kan ontstaan, waardoor ze werkloos worden met weinig vooruitzichten op verder werk. Amin zegt dat een baan in Israël vijf keer het loon kan opleveren dat men in Gaza zou ontvangen. "Maar het zou een ramp zijn als we moeten stoppen met werken in Israël" zegt hij. "We zijn bang dat de hulp die we krijgen van de Palestijnse Autoriteit – die al enkele maanden is opgeschort – zal worden stopgezet". De Palestijnse Autoriteit – afhankelijk van buitenlandse hulp – kent sociale uitkeringen toe aan de armste gezinnen in Gaza.

"Werk in Israël is niet gegarandeerd", voegt hij eraan toe. "Als de hulp wordt stopgezet zullen we een manier moeten vinden om de autoriteiten te overtuigen van onze behoefte aan periodieke financiële steun. Dit stadium willen we niet bereiken." Amin zegt dat hij en andere arbeiders overal zouden willen werken, zolang ze maar voor voedsel en kleding voor hun kinderen kunnen zorgen. "We hopen dat onze rechten in de toekomst worden gegeven, zodat niets ons ervan kan weerhouden te werken", zei hij.

Ontkenning van basisrechten

Na de aanval van Israël op Gaza in mei 2021, heeft Israël toestemming gegeven voor nog eens 3.000

Palestijnse arbeiders wachten bij de grensovergang Erez om de noordelijke Gazastrook bij Beit hanun te verlaten om in Israël aan het werk te gaan.

werkvergunningen voor Palestijnen in Gaza, waardoor het totale aantal vergunningen op 10.000 komt. Toch brengen deze vergunningen op grond van financiële behoeften geen arbeidsrechten met zich mee.

Tot het uitbreken van de tweede Intifada in 2000 bedroeg het totale aantal arbeiders uit Gaza in Israël bijna 30.000. Vandaag de dag is dit aantal niet hoger dan 10.000. volgens Sami al-Amasi, hoofd van de Palestijnse Algemene Federatie van Vakbonden in Gaza. Al-Amasi wijst erop dat Israëli's, door te weigeren de Palestijnen uit Gaza als 'arbeiders' te bestempelen, zich onttrekken aan elke verplichting om arbeids- en financiële rechten te verstrekken. Veel arbeiders die vóór 2000 gewond raakten of ontslagen werden, zegt al-Amasi, zochten Palestijnse advocaten met Israëlisch staatsburgerschap om hun rechten te verkrijgen. Sommige van deze zaken bleven jarenlang onder de rechter omdat Israëlische werkgevers probeerden Palestijnse arbeiders hun rechten te ontzeggen.

Al-Amasi legt uit dat Israël werkvergunningen heeft vervangen door vergunningen uit financiële behoeften om te voorkomen dat werknemers een ziektekostenverzekering, compensatie in geval van letsel of ontslagvergoeding kunnen krijgen. Al-Amasi merkt op dat vóór 2000 Gazanen die in Israël werkten, de titel "arbeider" kregen. Iedereen zou die status weer moeten krijgen, "zodat iedereen zijn rechten krijgt." De vakbond die hij vertegenwoordigt, dringt nu aan op het afgeven van minstens 30.000 werkvergunningen voor mensen uit Gaza om in Israël te werken. Ze worden hierin bijgestaan door wat al-Amassi 'tussenpersonen' noemt.

Volgens het Palestijnse Centraal Bureau voor de Statistiek waren in 2021 ongeveer 230.000 mensen in Gaza werkloos. Van de Palestijnen met diploma's van 19 tot 29 jaar in de Gazastrook was 66 procent van de vrouwen werkloos en 39 procent van de mannen.

Maher al-Tabaa, de directeur van de Kamer van Koophandel van Gaza, bevestigd dat de vergunningen die aan de Palestijnen in Gaza zijn afgegeven, hen geen enkel recht verlenen. Maar de arbeiders accepteren deze vergunningen, zei hij, vanwege de grote armoede en werkloosheid. Hij voegt eraan toe dat Israël dit later zou kunnen gebruiken om Palestijnse facties onder druk te zetten om eenlangdurige wapenstilstand met Israël te accepteren. Tijdens de eerdere onderhandelingen met bemiddeling van Egypte was dit nog niet aan de orde.

Momenteel hebben de arbeiders met een vergunning een zeer beperkte impact op de economie van Gaza in vergelijking met voorgaande jaren, zei al-Tabaa. Het aantal werkzoekenden is veel groter dan het aantal beschikbare vergunningen. Het officiële minimumloon in Gaza is iets minder dan $600 per maand, maar het werkelijke gemiddelde maandloon is $200. "Lage lonen komen veel voor in het belegerde Gaza", zegt al-Tabaa, eraan toevoegend dat maar heel weinig openbare en particuliere instellingen het minimumloon kunnen betalen. ''Dat is beperkt tot grote instellingen zoals banken en grote telecombedrijven, terwijl alle andere arbeiders in Gaza de helft of minder dan de helft van het minimumloon ontvangen."

Amjad Ayman Yaghi, een journalist uit Gaza.

bron: No rights for Gaza's workers in Israel | The Electronic Intifada
https://electronicintifada.net/content/no-rights-gazas-workers-israel/35161

Inzamelingsactie Gaza 2022

Al sinds 2007 beschouwt Israël de Gazastrook als vijandelijk gebied en dat heeft grote gevolgen voor de bevolking. Vorig jaar mei vond al de vierde militaire aanval op het gebied plaats en veroorzaakte weer veel schade en slachtoffers. Maar ook nu de wapens (meestal) zwijgen is er de doorgaande blokkade die echt leven onmogelijk maakt. Het grote tekort aan elektriciteit betekent dat rioolwater niet kan worden verwerkt. Zo is 97% van het water verontreinigd wat een kwart van alle ziektegevallen veroorzaakt. Het leidt ook tot 12 % sterfte onder jonge kinderen en zuigelingen. De officiële werkloosheid is meer dan 50 %, de feitelijke werkloosheid nog veel hoger. De laatste paar jaar hebben 80.000 jonge mensen de Gazastrook verlaten op zoek naar een beter leven. Maar de meeste inwoners kunnen niet weg en zullen moeten overleven. Maar dat kan niet zonder steun van buitenaf.

Daarom zetten wij onze hulpactie voor de Palestine Medical Relief Society voort. Deze kan een belangrijke rol spelen in het verlenen van die hulp maar dat kan alleen als zij over voldoende middelen beschikt. Voor meer info: http://www.groningen-jabalya.com/inzameling

Stort op rekeningnummer NL92 INGB 0006 6876 78
t.n.v. Stichting Groningen-Jabalya o.v.v. "noodhulp"

Colofon

Redactie: Pieter van Niekerken, Bert Giskes, Marco in 't Veldt, Jozet van der Veen.

Met medewerking van: Jan Keulen, Hanin Othman, Adinda Wisse.

Vormgeving: Jozet van der Veen

Postadres: Coehoornsingel 87
9711 BR Groningen

Telefonisch: Bert Giskes
050-5421370

info@groningen-jabalya.com

Wilt u in het vervolg de nieuwsbrief (digitaal) ontvangen?
en/of wil je op de hoogte blijven van het Jabalya-project?

Gebruik dan deze QR-code of schrijf je via www.groningen-jabalya.com in voor de (digitale) nieuwsbrief via de rode knop 'aanmelden nieuwsbrief'